

NEDRE EIKER KOMMUNE

Etat Oppvekst og kultur

Saksbehandler: Tor Kristian Eriksen

L.nr.: 3698/2014 Arkivnr.: M70/&13 Saksnr.: 2014/611

Utvalgssak

Justisdepartementet høring: Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk

<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>	<i>Utvalgssaksnr.</i>
Formannskapet	19.02.2014	10/14

GRUNNLAG

- Lov om brann- og eksplosjonsvern.
- Rapport om brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.
- Høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 12.12.2013.

VEDLEGG

- 1 Vedlegg: Kap 1 fra Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk

SAMMENDRAG

Justisdepartementet har sendt Brannstudien ut på høring med frist 17. februar 2014. Brannstudien gjennomgår status på området i dag, og foreslår organisatoriske tiltak for å styrke det totale brann- og redningsarbeidet.

Rådmannen foreslår at formannskapet slutter seg til hovedtrekkene i Brannstudien, men understreker at videreutvikling av større brann- og redningsvesen ikke må bindes opp til fylkesgrenser.

OPPLYSNINGER

Fra høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet 12.12.2013:

”Justis- og beredskapsdepartementet ga 5. oktober 2012 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) i oppdrag å opprette og lede en arbeidsgruppe som skulle utrede hvordan de samlede ressursene i brann- og redningsvesenet kan utnyttes best mulig, og i

samhandling med andre beredskapsaktører. Arbeidsgruppens rapport ble levert til departementet 2. desember 2013.”

Høringsfristen av denne såkalte ”Brannstudien” er satt til 17. februar 2014.

Brannstudien er svært omfangsrik, totalt 150 sider pluss 2 tilleggsrapporter på mer enn 100 sider. Rådmannen legger ved følgende dokumenter til behandlingen i formannskapet:

Brannstudiens kapittel 1: Innledning: Arbeidsgruppens sammensetning, mandat og arbeid, inkludert sammendrag.

Hele rapporten og tilleggsrapportene kan leses på:

<http://www.dsb.no/no/Ansvarsomrader/Brannvern/Aktuelt/Brannstudien-Fremtidens-brann-og-redningsvesen/>

Arbeidsgruppens hovedoppgave har vært å:

”utrede hvordan de samlede ressursene som blir benyttet i brann- og redningsvesenene i dag, kan benyttes best mulig og i samhandling med andre beredskapsaktører for å nå de nasjonale målene i St.meld. nr. 35 (2008-2009) Brannsikkerhet:

- *Færre omkomne i brann*
- *Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier*
- *Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner*
- *Styrket beredskap og håndteringsevne*
- *Mindre tap av materielle verdier”*

I 7 av 9 punkter gjennomgås arbeidsgruppens hovedoppgaver:

- 1: Dagens regelverk, organisering og dimensjonering
- 2: Utviklingstrekk samfunnsmessig med betydning for området
- 3: Andre lands organisering
- 4: Utrede og foreslå tiltak og alternative løsningsmodeller
- 5: Økonomiske og administrative konsekvenser av løsningsforslag
- 6: Nødvendige regelendringer som følge av løsningsmodellene
- 7: Anbefale en modell for organisering og dimensjonering

Det legges til grunn noen klare forutsetninger i Brannstudien:

- Utrede de samlede ressursene på området, dvs også samarbeid med de andre beredskapsaktørene.
- Alle forslag til løsninger skal holdes innefor dagens kostnadsramme.
- Brann- og redningsvesenet skal fortsatt være en kommunal oppgave
- Lokal dimensjonering skal baseres på lokale risiko- og sårbarhetsanalyser, innsatstid/responstid skal opprettholdes som i dag, dagens brannstasjonsstruktur skal i hovedsak bestå.

Kriterier for valg av modell:

- Tilrettelegging for gode fagmiljøer, for faktabasert kunnskapsutvikling på tvers av enheter, og for deltakelse i utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) og beredskapsplaner i kommuner og fylker.
- Stort nok befolkningsgrunnlag/areal for å gi erfaring med hendelser av et gitt antall.
- Forebygging: Gode og robuste fagmiljøer, lokalkunnskap eller tilstedeværelse og nødvendig deltakelse i kommunale prosesser.
- Ny organisering må tilrettelegge for samvirke og samarbeid med andre aktører på forebyggingsfeltet, og for nasjonalt samarbeid.
- Lokal beredskap skal opprettholdes, førsteinnsats til hendelser skal fortsatt være spredt utover landet.
- Personell og utstyr lokaliseres slik at kravet til responstid innfris.
- Tilstrekkelig utstyr og kompetanse for å kunne håndtere komplekse og store hendelser (såkalt tilleggsinnsats).
- Enhetlig og effektiv ledelse og best mulig grunnlag for samhandling og samarbeid med andre beredskapsaktører.
- Nødalarmtjenester med godt grunnlag for samarbeid mellom nødetatene.
- Kommunenes styring og påvirkning av tjenesten opprettholdes.
- Ledelse på heltid.

Brannstudien har utredet 3 modeller:

Arbeidsgruppen mener at dagens brann- og redningsvesen ikke er store nok til å kunne ivareta kriteriene, og at det er behov for større organisasjoner. Derfor har arbeidsgruppen kommet fram til tre ulike modeller som sikrer større brann- og redningsvesen, og som i større eller mindre grad vil kunne ivareta kriteriene.

Modell 1: Følger fylkesgrensene og innebærer at det blir 18-19 brann- og redningsvesen, avhengig av om Oslo og Akershus skal være selvstendige eller slås sammen.

Begrunnelse: *"Det må vurderes en organisasjon som er betraktelig større enn de fleste av dagens brann- og redningsvesen, og at de allerede etablerte administrative fylkesgrensene er et naturlig utgangspunkt for denne modellen."*

Modell 2: Innebærer en organisering som skal dekke minst 100.000 innbyggere, eller følge fylkesgrensene. Grensen for organisasjonen skal ikke komme i strid med allerede etablerte administrative grenser.

Begrunnelse: *"Denne modellen vil kunne bli lik modell 1, men gir en fleksibilitet innenfor de største fylkene."*

Modell 3: Innebærer en organisering som sikrer at et brann- og redningsvesen dekker minst 20.000 innbyggere. Grensene for organiseringen bør ikke være i strid med allerede etablerte administrative grenser.

Begrunnelse: *"Arbeidsgruppen analyserer her en modell som i større grad er lik dagens. Denne modellen gir helt klart det største antall brann- og redningsvesen."*

Anbefaling

Arbeidsgruppen anbefaler modell 1, fordi denne modellen etter arbeidsgruppens mening dekker de oppsatte kriteriene best.

”Arbeidsgruppen har også presisert at den ikke vil komme med betraktninger om hvilken måte kommunene skal samarbeide på. Dette er i utgangspunktet opp til kommunene selv å avgjøre. Arbeidsgruppen vil anbefale at det foretas en gjennomgang av aktuelle typer samarbeid både etter kommuneloven og IKS-loven, som hjelp for kommunene ved deres valg av samarbeidsløsninger.”

Nedre Eiker kommune deltar som kjent i 8-kommunesamarbeidet Drammensregionens Brannvesen IKS, slik at vår kommune har et faktisk grunnlag for vurdering av et større interkommunalt samarbeid, eventuelt både etter modell 1 og 2.

VURDERING

Kommunene i Drammensregionens Brannvesen IKS har samarbeidet i noen grad om høringsuttalelsene sine, etter faglige innspill fra ledelsen i DRBV IKS.

Rådmannen vil peke på noen hovedpunkter i utredningen som er sammenfallende med vår vurdering:

Rapporten foreslår til en viss grad at dagens dimensjonerings-, organiserings- og kompetanseregler i framtida ikke blir så rigide, men at det skal legges vekt på økt bruk av ROS-analyse i dimensjonering og organisering av brannvesen. Så lenge rapporten foreslår at innsatstid (responstid) opprettholdes som i dag, må dagens brannstasjonsstruktur i hovedsak bestå. Dette medfører at utvidet bruk av ROS ikke nødvendigvis gir kostnadsbesparelser, men mer riktig bruk av midlene til tjenesteområdet.

Rådmannen forstår det også slik at arbeidsgruppa ønsker å opprettholde stasjonsstrukturen for å sikre lokal forankring av brann- og redningstjenesten.

Utvalget legger altså til grunn at framtidens brannvesen skal forbli kommunalt, og rådmannen er enig i dette. Begrunnelsen for dette er nærhetsprinsippet. Det er likevel viktig å peke på at tjenesteområdet i stor grad er detaljregulert gjennom lov og forskrift, og dette medfører at kommunens reelle påvirkning av dimensjonering og struktur kan oppleves som begrenset.

Rådmannen peker på at det er gjort grundige brann- og redningsfaglige vurderinger i Brannstudien, og at konsekvensene av dette er tatt inn i studiens konklusjoner på det faglige feltet. Rådmannen finner ikke grunn til å gå nærmere inn på faglige spørsmål i denne høringsuttalelsen.

Det store overordna spørsmålet i Brannstudien er forslaget om framtidig organisering, utredet i 3 modeller. Anbefalingen er 18-19 brann- og redningsvesen, sammenfallende med fylkesgrenser. Rådmannen støtter forslaget om organisering av større brannvesen, men ser ikke nødvendigvis at sammenfallende fylkesgrenser er det beste, mest funksjonelle, optimale eller effektive som generell modell. Kommunene i Drammensregionen samarbeider på flere fagområder også i stor grad østover og sørover mot Akershus og Vestfold, av helt åpenbare årsaker: geografisk nærhet og felles utfordringer og muligheter.

For videre utvikling av det interkommunale samarbeidet generelt, og for brann- og redningsarbeidet spesielt, er det viktig at kommunene fortsatt har muligheten til å kunne videreutvikle det eksisterende samarbeidet uten binding til fylkesgrenser, men mer basert på reelle muligheter områdemessig. Fylkesgrenser i seg selv kan ikke være dimensjonerende faktor for utvikling av effektive og robuste brann- og redningsvesen.

Rådmannen støtter betraktningene om større og mer robuste organisasjoner, både i den løpende beredskapen og i det forebyggende arbeidet. Enhetlig utstyr, enhetlig ledelse, ledelseskapasitet, samtrening, ressurskunnskap, sambandserfaring m.m., vil styrke brann- og redningsetatens samlede kapasitet til å håndtere flere mindre samtidige hendelser, eller en stor hendelse. Dette er også erfaringen i DRBV. Når kommunene og lokalsamfunnene er sikret beredskap og forebyggende arbeid basert på lovens og forskriftens krav til innsatstid og dimensjonering, vil en stor organisasjon sørge for felles ledelse, med stor kompetanse i mannskapene, med felles utstyr og felles koordinert innsats. Dette gir større trygghet for kapasiteten og kompetansen for alle deltakende kommuner.

Nærheten til lokalsamfunnene, lokale brannstasjoner og lokalkunnskap, vil fortsatt bli ivaretatt gjennom kravet om innsatstid, som opprettholdes. Dette gjelder også i en stor organisasjon, som dekker mange kommuner i et stort geografisk område, slik som DRBV fungerer i dag, med over 150.000 innbyggere innenfor sitt ansvarsområde.

Spørsmålet om den mest hensiktsmessige organisasjonsform er ikke utredet. Hvordan de deltakende kommuners eierinteresser og muligheter for styring og påvirkning av en stor organisasjon skal sikres, anbefales utredet videre av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, i tett samarbeid med KS og med eksisterende interkommunale brann- og redningsvesen, med erfaring på området.

KONKLUSJON

Rådmannen anbefaler at formannskapet slutter seg til hovedtrekkene i Brannstudien, og at Nedre Eiker kommune avgir en høringsuttalelse som støtter gjennomføring av en reform som gir større organisatoriske enheter på området, men vil påpeke at de mest optimale samarbeidsgrensene ikke nødvendigvis følger fylkesgrensene.

Rådmannens innstilling:

Nedre Eiker kommune avgir sin høringsuttalelse til Justis- og Beredskapsdepartementet i form av foreliggende saksutredning, med de vurderinger og konklusjoner som saksutredningen inneholder.

Behandling i Formannskapet - 19.02.2014:

Knut Gjerde (FRP) fremmet følgende forslag:

Nedre Eiker kommune tar høringsuttalelsen til Justis- og Beredskapsdepartementet til orientering.

Votering:

Rådmannens innstilling vedtatt med 9 stemmer (3 AP, 1 SV, 1 V, 4 H mot 2 stemmer (1 FRP, 1 KRF) avgitt for Knut Gjerde's (FRP) forslag.

Vedtak i Formannskapet - 19.02.2014:

Nedre Eiker kommune avgir sin høringsuttalelse til Justis- og Beredskapsdepartementet i form av foreliggende saksutredning, med de vurderinger og konklusjoner som saksutredningen inneholder.